ਏ

ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਧੀਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ Nos.1161-1162/2021)

ਅਕਤੂਬਰ 04,2021

ਬੀ

[ਐੱਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਭਾਰਤ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਜ਼ਮਾਨਤ-ਦਾਜ ਲਈ ਮੌਤ ਦਾ ਦੋਸ਼-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2-ਦੋਸ਼ੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੱਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 304-ਬੀ, 302,120-ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਵਾਚਿਆ: ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਹੈ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫਰਾਰ ਰਹੀ-ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਾਰ, ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦਿਉਰ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਗੈਰ-ਵਾਜਿਬ ਹੈ-ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਦੰਡਾਵਲੀ ਸੰਘਤਾ, 1860-ਧਾਰਾਵਾਂ 304 ਬੀ, 302, 120 ਬੀ

ਸੀ

ਡੀ

ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਮਾਨਤ- ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ- ਫਰਕ ਉੱਤੇ ਈ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਵਾਚਿਆ:1. ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 'ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਕਾਰਨ' ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਫ **ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ** ਜੀ **ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।**

ਐੱਚ

ਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ, ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਬੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ 'ਸਹਿਯੋਗ' ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 23.04.2018 ਉੱਤੇ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫਰਾਰ ਰਿਹਾ।ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।ਉਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਡੀ ਲੁਕਦੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਗਈ।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦਿਉਰ) ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸੱਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਈ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੱਝ ਦੋਸ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਐੱਫ **ਗਿਆ ਹੈ।ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰ੍ਹੇ 9-12,14 ਅਤੇ 16] [1141-B-C; 1142-A-D, E-F, G-H; 1143-A, B, F]**

ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ **(1995) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 349:[1994] 6 ਸਪਲੀ.ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 69;** X ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ **(2018) 16 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 511:[2018] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 466-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।**
ਜੀ

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[1994] 6 ਸਪਲੀ.ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 69 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 9

[2018] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 466 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 9
ਐੱਚ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਏ

Nos.1161-1162/2021

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਮ.-ਐੱਮ.-22197-2020 (ਓ. ਐਂਡ. ਐੱਮ.) ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਮ.-ਐੱਮ.-23495-2020 (ਓ. ਐਂਡ. ਐੱਮ.) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28.01.2021 ਤੋਂ।

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੇ. ਖੰਨਾ, ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ, ਐਸ. ਐਸ. ਨਹਿਰਾ, ਅਰੁਣ ਡਾਗਰ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਨਹਿਰਾ, ਆਰ. ਕੇ. ਗੁਪਤਾ, ਐਚ. ਐਸ. ਸਚਦੇਵਾ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਵਰਮਾ, ਵਕੀਲ- ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਸੁਨੀਲ ਚੱਢਾ, ਵਰਿਸ਼ਟ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਸਿੰਘ, ਕਰਨਵੀਰ ਗੋਗੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਿਮਾ ਮੰਡਲਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਚੱਢਾ, ਆਨੰਦ ਦਿਲੀਪ ਲੰਦਗੇ, ਵਕੀਲ- ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੱਜ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 28.01.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ') ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੱਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਬੀ, 302 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਵੇ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ".) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ'), ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਨੇ 7 ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਤੀ (02.10.2017) ਨੂੰ

ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 28-07-2017 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 02-10-2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਬਦਸਲੂਕੀ ਦਾ ਭੈੜਾ ਚੱਕਰ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ 30-09-2017 ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਜ ਨਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਐੱਫ

ਜੀ

ਐੱਚ

ਏ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਆ ਕੇ ਇਸ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ

ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 01.10.2017 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਗਲੀ
ਬੀ ਸਵੇਰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ
ਸੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 21.12.2017 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 08.03.2018 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਬੰਧਤ ਥਾਣੇ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ
ਡੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 82 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "Cr.P.C") ਦੇ ਤਹਿਤ 23-04-2018 ਉੱਤੇ ਭਗੌੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦਕਸ਼ ਆਦਯਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਿਉਰ) ਨੂੰ 22.10.2019 ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ
ਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਤਬਦੀਲੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 'ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐੱਫ

6. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 03.12.2020 ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ 07.12.2020 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।ਇਹ ਰਾਹਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ

ਜੀ

ਹਰੇਕ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮੰਨੀ ਸੀ; ਦੂਜਾ ਉਹ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਕਸ਼ ਆਦਯਾ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

7. ਪੀੜਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ

ਐੱਚ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 'ਠੋਸ ਅਤੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਕਾਰਨ' ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ **ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ** 1 **ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ:**

> *ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਠੋਸ ਅਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ (ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ) ਇਹ ਹਨ:ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਹੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ*

ਜਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਐੱਫ *ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ* ਜੀ *ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।"*

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ X ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

[1] (1995) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 349, 4 ਉੱਤੇ।

[2] (2018) 16 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511, 14-15 ਉੱਤੇ। ਐੱਚ

ਏ 10. ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ

ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਜਦੋਂ

ਬੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ

ਸੀ ਜ਼ਮਾਨਤ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ, ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

11. ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ

ਡੀ ਕੁੰਜੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

12. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ' ਸਹਿਯੋਗ

ਈ 'ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ 23.04.2018 ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਅਪਰਾਧੀ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫਰਾਰ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੁਕਦੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਗਈ।

13. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਗੌੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਐੱਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਬੇਨਿਯਮੀ ਸੀ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੇਸ-ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਉੱਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਾ
ਜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਕਸ਼ ਆਦਯਾ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸੱਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦਕਸ਼ ਆਦਯਾ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਐੱਚ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਪਰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦੁਖਦਾਈ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਜਾਂ 304 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਫ਼ਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੱਸ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਦੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਬੇਵਕਤੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

15. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਲ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਿਮਾਗ ਹੈ।ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ' ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਸਿਰਫ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਈ

16. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 28.01.2021 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੇਠਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐੱਫ ਜੀ

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐੱਚ

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।